

STATISTIKAAMET

Priit Sauk
Transpordiamet
priit.sauk@transpordiamet.ee

Teie: 03.09.2024 nr 11.3-12/24/15765-2

Meie: 12.11.2024 nr 1.1-3/0286-2

Vastus andmete edastamisest keeldumisele: korduspäring andmete edastamiseks

Lugupeetud hr Priit Sauk

Transpordiamet edastas 03.09.2024 kirjaga nr 11.3-12/24/15765-2 Statistikaametile teavituse, et amet keeldub andmete andmisest tuginedes liiklusseaduse § 184 lg 3 p 1 ja Andmekaitse Inspektsiooni arvamusele, et Statistikaamet ei ole väljatoonud oma eelnevates kirjades õiguslikke aluseid päringus toodud andmete saamiseks.

Mööname, et võib olla võisid eelnevates pöördumistes toodud selgitused olla Teile ebapiisavad, mistõttu selgitame veel kord andmete saamise vajalikkust koos viidetega asjakohastele õiguslikele alustele. Selleks, et vähendada Transpordiameti halduskoormust andmete kokkupanemisel ning lähtudes andmete küsimise minimaalsusest ja õiguspärasest taaskasutusest (samu andmeid kasutatakse mitmel riikliku statistika seadusest (RStS) tuleneval eesmärgil), oleme kirja lõpus toonud välja andmekoosseisu, millega Transpordiameti poolt peetavast andmekogust päritavaid andmeid kasutatakse kolmel erineval eesmärgil:

- 1) EUROMODi majandusprognoosimudeli täiendamiseks – õiguslik alus RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1;
- 2) Rahandusministeeriumile automaksu eelarvestamiseks riigieelarve koostamisel – õiguslik alus RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1;
- 3) Tallinna Tehnikaülikooli uurimistöös – õiguslik alus RStS § 38

Statistikaamet on kohustatud täitma andmete kogumisel RStS § 1 lg 2 sätestatud eesmärgi, mille kohaselt tuleb kajastada ühiskonna olukorda ja muutusi ning varustada ühiskonda rahvastiku, sotsiaalvaldkonna, majanduse ja keskkonna arengu seisukohalt olulise teabega, sealhulgas arengukavade ja prognooside koostamiseks, erinevate poliitikate kujundamiseks, teadus- ja rakendusuuringute tegemiseks ning teadmuspõhiste otsuste langetamiseks. Selleks tehakse riikliku statistikat (RStS § 6), milleks omakorda koostatakse Riikliku statistika programm, mis oma olemuselt on igal aastal järgmiseks viieks aastaks koostatav rahvastiku-, sotsiaal-, majandus- ja keskkonnavalaste statistikatööde loetelu, mille koostamisel lähtutakse riigisisestest strateegilistest arengudokumentidest ja rahvusvahelisest statistikavajadusest (RStS § 4 lg 1). Riikliku statistika programmi koostamise ja kinnitamise protsessi põhimõtted on toodud RStS §-s 17. Hetkel kehtiv Statistikaameti 2024.–2028. aastal tehtavate statistikatööde loetelu on leitav [Riigi Teatajast](#) ja [Statistikaameti koduleheküljelt](#).

Hetkel kehtivas statistikatööde loetelus on lk 5 punktis 49 nimetatud statistikatööna Heaolu, mille õigusliku alusena on märgitud järgnev: „(EÜ) 1177/2003; (EL) 2019/1700; (EL) 2020/256, lisaks EUROMOD mudel, mille eesmärk on hinnata poliitikameetmete (maksud, toetused) mõju leibkondade sissetulekutele, inimeste töötamise stiimulitele, tulude ebavõrdsusele, vaesuse määrale ja riigieelarvele. Avaliku huvi esindajad on Rahandusministeerium ja Sotsiaalministeerium.“. Sõidukite, nende omanike ja kasutajate andmete ühendamine Statistikaameti sissetulekute, leibkondade jm andmetega on vajalik Rahandusministeeriumi ja EUROMODi uuringu jaoks, et modelleerida automaksu ja muude maksumuudatuste koosmõju vaesusele ja erinevatesse sissetulekudetsiilidesse ja/või demograafilistesse gruppidesse kuuluvate leibkondade sissetulekule.

Eelnimetatu annabki Statistikaametile õigusliku aluse küsida Transpordiametilt EUROMODI majandusproгноosimudeli täiendamiseks ja Rahandusministeeriumile automaksu eelarvestamiseks riigieelarve koostamiseks vajalikke andmeid.

Viitame, et RStS § 29 lõige 1 sätestab riikliku statistika tegija kohustuse kasutada eelkõige andmekogudesse kogutud andmeid ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste, avalik-õiguslike ja eraõiguslike juriidiliste isikute tegevuse käigus loodud või kogutud andmeid, kui nende andmete alusel on võimalik teha riikliku statistika kvaliteedikriteeriumidele vastavat riiklikku statistikat. Samuti sätestab RStS § 28 lg 4, et andmeesitajal on kohustus esitada riikliku statistika tegijale tema nõudmisel andmekogudesse kogutud andmeid, **seega ei ole Transpordiametil õigust keelduda riikliku statistika tegemise jaoks vajalike andmete edastamisest.**

RStS § 38 lg 1 sätestab, et Konfidentsiaalsete andmete levitamine teaduslikul eesmärgil kasutamiseks on lubatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 ja isikuandmete kaitse seaduses ettenähtud alustel ja korras, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi. Andmetele ligipääsu protsess on kirjeldatud statistikaameti kodulehel: <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/kusi-statistikat/konfidentsiaalsete-andmete-kasutamine-teaduslikul-eesmaargil>. Antud juhul teevad Tallinna Tehnikaülikooli teadlased koostöös Aalto Ülikooli ja Helsingi ülikooliga teadustööd Indiviidi vaimse tervise, majandusotsuste ja tööturuväljundite seostest, mille peamiseks eesmärgiks on tuvastada uudseid seoseid indiviidide vaimse tervise, majandusotsuste ning hariduslike ja tööturuväljundite vahel. Vaimse tervise häired ja kroonilised terviseprobleemid võivad kaasa tuua eripärasid sotsiaal-majandusliku keskkonna tajumisel ja sellega suhestumisel ning majandusotsuste vastuvõtmisel. Arvestades vaimse tervise probleemide laia levikut, võib märgatav osa elanikkonnast olla majandusotsuste tegemisel ja tööturul osalemisel ebasoodsas seisus. Tegu on rahvusvahelise uurimistööga, mille kohta saab lähemalt lugeda <https://taltech.ee/en/ibep>. Antud uurimistöö jaoks kasutatakse ligi 13 erineva registri andmeid ning uurimistöö teostamiseks on võetud kooskõlastus Tervise Arengu Instituudi inimuuringute eetikakomiteelt.

On väga kahetsusväärne, kui Transpordiamet leiab, et Eesti riigi valduses olevaid ei saaks kasutada eelpool viidatud õiguslikele alustele tuginevalt uurimaks kodanike heaolu, sest teadustööd on sageli kodanike heaolu mõjutavate poliitiliste otsuste või õigusaktide muutmise aluseks.

Mõistame teie muret, et isikuandmete avalikuks saamise pärast, kuid kinnitame, et Statistikaamet suhtub saadavatesse andmetesse suure vastutustundega. Tulenevalt asjaolust, et sarnaselt Teie asutusele peame pakkuma kodanikele usaldusväärset teenust, ning eelpool viidatud riikliku statistika tegemise ülesandest, saab Statistikaamet kõigist riiklikest registritest ja andmekogudest igapäevaselt erinevaid andmeid, mistõttu on infoturbe, sh andmete kaitse meie jaoks igapäevane prioriteet. Statistikaameti vastavust infoturbe, sh andmete kaitse nõuetele auditeeritakse korrapäraselt, sh ka rahvusvaheliste institutsioonide nagu Eurostat poolt (viimane audit toimus 2023).

Riikliku statistika seaduse § 32 lg 2 kohaselt tohib Statistikaamet hoida füüsilise isiku üksikandmeid nende kontrollimise ajal koos isikukoodiga. Pärast kontrollimist säilitatakse isikukood teistest isiku andmetest eraldi, tagades nende hilisema ühendamise võimaluse. Selle reegli kohaselt antakse pärast esialgset kontrolli isikuid puudutavad andmestikud edasiseks statistika tegemiseks juba pseudonüümitud kujul. Teadlastele kasutamiseks viiakse andmed otsest tuvastamist mittevõimaldavale kujule. Protsessi käigus eemaldatakse andmestikest isikute isikukoodid, nimed ja kontaktandmed ning isikukoodid asendatakse vastava unikaalse identifikaatoriga. Antud identifikaator ei ole mingilgi moel tuletatud isikukoodist ehk matemaatika abil ei saa seda identifikaatorit pöörata isikukoodiks. Isiku identifikaatori ja isikukoodi omavaheline seos hoitakse eraldi tabelis ning vajaduse ilmnemisel on võimalik andmestikele lisada isiku identifikaatori asemele isikukood. Omavahelise seose tabelile on ligipääs piiratud ja seda omavad vaid vähesed Statistikaameti teenistujad. Lisaks on andmete väljastamisel/avaldamisel/levitamisel kasutusel statistilise konfidentsiaalsuse (näiteks juurdepääs teadusuuringuteks andmete kasutamisel) ja anonüümimise tagamise reeglid, mis tagavad suurema üldistustaseme. Teadlaste keskkonnast väljastatakse andmeid ainult agregeeritud kujul pärast täiendavat agregeerimistaseme piisavuse kontrolli. Lisaks on teadlaste keskkonnas isiku identifikaatorile pseudonüümitud ka juriidilise isiku registrikood.

Eelnevatest selgitustest tulenevalt eeldame, et transpordiamet edastab Statistikaametile andmed järgmises koosseisus:

Jrk nr	Välja kood	Välja formaat	Kirjeldus	Klassifikaator/loend	Õiguslik alus
1	KOOD	Tekst	Isikukood (Eesti või välisriigi)		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
2	EHAK_KOOD	Tekst	EHAK kood	EHAK kood	RStS § 38
3	RIIK_ID	Tekst	Isiku päritoluriik (juhul, kui isikul puudub Eesti isikukood)	ISO-3166-1 numeric	RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
4	PERENIMI	Tekst	Isiku perekonnanimi (juhul, kui isikul puudub Eesti isikukood)		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
5	EESNIMI	Tekst	Isiku eesnimi (juhul, kui isikul puudub Eesti isikukood)		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
6	SYNNIAEG	dd/mm/yyyy	Isiku sünniaeg (juhul, kui isikul puudub Eesti isikukood)		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
7	SUGU	Tekst	Isiku sugu (juhul, kui isikul puudub Eesti isikukood)	M/N	RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
8	REG_KOOD	Tekst	Asutuse äriregistri kood (kui sõiduk kuulub firmale või on liisitud ettevõtte poolt)		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
9	REG_NIMI	Tekst	Asutuse äriregistri nimi (kui sõiduk kuulub firmale, mis pole Eestis registreeritud)		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
10	ISIK_SOIDUK_SEOS	Tekst	Sõiduki ja isikuvahelise seose tüüp. (OMANIK / KAASOMANIK / VASTUTAV / KASUTAJA / ESINDAJA)	OMANIK/KAASOMANIK VASTUTAV/	RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38

Jrk nr	Välja kood	Välja formaat	Kirjeldus	Klassifikaator/loend	Õiguslik alus
				KASUTAJA/ESINDAJA	
11	STAATUS	Tekst	Staatus (AKTIIVNE / PEATATUD / KEHTETU / REGISTREERITUD)	AKTIIVNE / PEATATUD / KEHTETU/ REGISTREERITUD	RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
12	VIN_KOOD	Tekst	Sõiduki VIN kood		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1
13	SOIDUK_ID	Tekst	Sõiduki ID-kood		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
14	SOIDUKI_MARK	Tekst	Sõiduki mark		RStS § 38
15	MUDEL_NIMETUS	Tekst	Sõiduki mudel		RStS § 38
16	MODIFIKATSIOON	Tekst	Sõiduki modifikatsioon		RStS § 38
17	TYYP	Tekst	Sõiduki tüüp		RStS § 38
18	TYYBIKOOD	Tekst	Tüübi kood		RStS § 38
19	KAT_LYHEND	Tekst	Sõiduki kategooria		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1
20	KATEGOORIA	Tekst	Sõiduki kategooria tähis		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1
21	NIMETUS	Tekst	Sõiduki kategooria nimetus		RStS § 38
22	VARV	Tekst	Sõiduki värvus		RStS § 38
23	MITMEVARVILINE	Tekst	Mitmevärviline sõiduk	Loendi J_E väärtus. J - on mitmevärviline	RStS § 38
24	UKSI	Number	Sõiduki uste arv		RStS § 38
26	ESMANE_REG_KP	dd/mm/yyyy	Esmase registreerimise kuupäev (DD.MM.YYYY või MM.YYYY või YYYY)		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1
27	EESTIS_ESMAREG_KP	dd/mm/yyyy	Eestis esmaregistreerimise kuupäev		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1
30	TAISMASS	Number	Sõiduki täismass (kg)		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1

Jrk nr	Välja kood	Välja formaat	Kirjeldus	Klassifikaator/loend	Õiguslik alus
					RStS § 38
31	REG_MASS	Number	registrimass (kg)		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
32	TYHIMASS	Number	Tühimass (kg)		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
33	MOOTORI_VOI MSUS	Number	Sõiduki mootori võimsus (kW)		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
34	MOOTORI_MAH T	Number	Sõiduki mootori maht (cm ³)		RStS § 38
35	MOOTORI_TYYP	Tekst	Sõiduki mootori tüüp (DIISEL / BENSIIN / GAAS / LPG / CNG / BENSIIN_KATALYSAATOR / BENSIIN_HYBRIID / DIISEL_HYBRIID / ELEKTER)	DIISEL / BENSIIN / GAAS / LPG / CNG / BENSIIN_KATALYSAATOR / BENSIIN_HYBRIID / DIISEL_HYBRIID / ELEKTER	RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
36	KYTUS	Tekst	Sõiduki kütuse liik		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
37	CO2	Number	Sõiduki CO2 (g/km)		RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1 RStS § 38
38	HEITMENORM	Number	Sõiduki heitmenorm (WLTP / NEDC / PUUDUB / g/km)	WLTP / NEDC / PUUDUB / g/km	RStS § 4 lg 1 ja § 6 lg 1
39	ODOMEETRI_NA IT	Number	Odomeetri näit		RStS § 38
40	YV_KUUPAEV	dd/mm/yyyy	Viimase andmete seisu kuupäevale eelnenud TÜV kuupäev		RStS § 38

Andmed seisuga 1. jaanuar 2023 ja 1. jaanuar 2024 palume esitada esimesel võimalusel.

Palume andmed edastada UTF-8 kodeeringus CSV-failidena (komakoha eraldaja koma, veergude eraldaja semikoolon, tuhandete eraldajat ei kasuta) Statistikaameti iseteeninduskeskkonda <https://portaal.stat.ee/> (Andmevärav). Andmevärava kasutajakonto loomiseks palume Teil saata Statistikaameti aadressile adminandmed@stat.ee andmete edastaja ees- ja perekonnanimi, isikukood ning e-posti aadress.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Urmet Lee
peadirektor

Katrin Talvi, 625 8463
katrin.talvi@stat.ee

Ilona Reiljan, 625 9390
Ilona.reiljan@stat.ee